

Eesti Kurtide Liidu tegevuste ülevaade 2009. aastal

MTÜ Eesti Kurtide Liit (edaspidi EKL) on asutatud 1922. aastal. EKL on katusorganisatsiooniks 8-le piirkondlikule kurtide ühingule ja jätkuvalt tihedalt koostööd on Eesti Kurtide Noorteorganisatsiooniga. Üksikliikmete arv neis ühinguis kasvas 888-lt 908-ni. Kurtide koguarv Eestis on ca 1500 inimest ja viipekeelt valdavalt ca 2000 inimest.

Kuna Eesti Kurtide Liit on mittetulunduslik liit, siis on meile andnud Eesti Puuetega Inimeste Fondi poolt rahastatud projekt „Eesti Kurtide Liidu ja tema liikmesorganisatsioonide tegevuse arendamine“ võimaluse läbi viia erinevaid projekte toetamaks kurtide ja viipekeelsete vaegkuuljate kaasatust tavaühiskonda.

Liidu eesmärgiks on liikmesühingute huvide kaitsmine ja esindamine, tegevuse arendamine läbi koolituste, ühisürituste, rahvusvaheliste sidemete laiendamise, ühtse eesti viipekeele ja kultuuri arendamine, koostöö edendamine avaliku, mittetulundus- ja erasektori vahel kurtide inimeste võrdsete võimaluste loomisel kohalikul ja riiklikul tasandil.

EKL tegevussuunad jaotuvad järgnevalt:

- Kurtide inimeste huvide esindamine ja kaitsmine kohalikul ja riiklikul tasandil
- Liikmesorganisatsioonide toetamine ja informatsiooni edastamine
- Eesti Kurtide Liidu keskuse ja ettevõtete haldamine
- Liikmesorganisatsioonide liikmetele suunatud erinevad projektid ja teenused

Sotsiaal- ja kultuuripoliitika kohalikul ja riiklikul tasandil

Eesti Kurtide Liit on teinud tihedat koostööd Eesti Puuetega Inimeste Koja, Sotsiaalministeeriumi, Tallinna Linnavalitsuse, Eesti Rahvusringhäälingu ja Eesti Häirekeskusega. Mainimata ei saa jätta ka Eesti Kultuurikapitali, Justiitsministeeriumi, Eesti Rahvamuuseumi, Saksa Saatkonda, Salo Baltic International OÜ-d, Soome Kurtide Liitu, Euroopa Kurtide Liitu, Maailma Kurtide Föderatsiooni, EMT-i, TELE 2 koostööpartnerit SaleCom SMS OÜ ja teisi.

Kõigepealt tuleb ära mainida, et Eesti Kurtide Liidu tegevust korraldati arengukava ja aasta tegevuskava alusel. Natuke kurvastavam oli see, et 2009.aastaks planeeritud tegevusi-üritusi pidime koomale tõmbama eelarve tugeva kärbe tõttu ja selle tõttu pidime prioriteete ja eesmärke tähtsuse järjekorras ümber seadma.

EKL korraldab kurte toetavate teenuste osutamist, millede rahastamiseks esitatakse projekttaotlusi:

- Viipekeele tõlketeenust osutatakse tõlkekeskuste kaudu Tallinnas, Tartus, Pärnus, Viljandis ja Kuresaares. Teenust rahastavad omavalitsused.
- Nõustamisteenus Tallinnas elavatele kurtidele ja vaegkuuljatele – teenust osutab EKL ja rahastab Tallinna Linnavalitsus meie projekti alusel.
- Justiitsministeeriumi toetusel teostati aastatel 2006 – 2009 projekt „Õigusabi osutamine MTÜ-le Eesti Kurtide Liit (koos alaliitudega) ja tema liikmeskonnale ning MTÜ-le Eesti Puuetega Inimeste Koda koos allorganisatsioonide ja nende liikmetega“.

- EV Kultuuriministeeriumi toetusel teostati projekt „Kurtide eneseteostus läbi kujutava kunsti“ 5-päevases maalilaagris Tallinnas ja selle lähiümbruses, millest võttis osa 12 harrastuskunsti (2009).
- Tallinna linna toetusel viidi EKL poolt kevadeti ja sügiseti läbi viipekeele kursused sotsiaalasutuste, päevakeskuste töötajatele, kuulmispuuetega laste vanematele ja huvilistele (2007 – 2009). Sellelaadsed projektid jätkuvad edasi.
- 2008 toimusid EKL üleestilised suvepäevad Otepääl (Lõuna-Eestis).
- Üleestilised pensionäride päevad toimusid aastatel 2008 – 2009 Viljandis ja Haapsalus.
- 2009.aasta jooksul viidi EKL ja ERR-i (Eesti Rahvusringhäälingu) koostöös kurtide telediktorite koolitus projekti „Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine“ raames. 2009.aasta septembrist käivitus ETV 2-s viipekeelsed uudissaated igapäev.

2009. aasta jooksul käsitleti EPIK-s, Sotsiaalministeeriumis, Päästeametis ja Häirekeskuses järgmisi teemasid nagu suitsuandurid kuulmispuudega inimestele, 112 SMS teenuse käivitamine ja arendamine, Tallinna Invakomisjonis kuulmispuudega inimeste probleemid, kurtidele taksotellimise süsteem, hädaabi kutsumine, kurdi plastkaardi loomine.

1.märtsil 2007.a. eesti viipekeele seadustamise järgselt vajavad ülesanded olid järgmised: viipekeele sõnaraamatu koostamine nii paber kandjal kui ka videos, viipekeele õpetamise metoodika ja õppematerjalide väljatöötamine, viipekeele õpetajate koolitamine ja viipekeele keskuse loomine. Need teemad on endistviisi aktuaalsed ja ootavad lahendamist lähemate aastate jooksul.

Tallinna linnal õnnestus 2009. aasta kevadel viipekeele kursusi rahastada, mille vastu oli väga suur huvi. Järgmisi kursusi ei õnnestunud Tallinna linna säästueelarve tõttu ellu rakendada. Praeguse ni on huvi viipekeele õppimise vastu jätkuvalt kõrge.

Eesti Rahvusringhääling viis Eesti Kurtide Liiduga kurtide telediktorite koolituse kevadest sügiseni, mille tulemusena rakendus 31.augustist igapäev viipekeelne uudissaade ETV 2-s.

Tähelepanu on enim suunatud toetavate teenuste arengule – viipekeele tõlketeenus, nõustamisteenus ja õigusabi. Nendest teenustest on enim probleeme valmistanud viipekeele tõlketeenuse vähene maht ja rahastamine.

Kurtidele harrastuskunstnikele korraldati neljandat korda maalilaager Tallinnas ja selle lähiümbruses.

Üleestilistest üritustest väärrib märkimist EKL pensionäride päev Haapsalus.

Kurtide päeva tähistati 2009.aastal tavapärasest uut moodi, korraldades rahvusvahelise kurtide nädala foto- ja maalinäitusega Eesti Fotomuuseumis, messidega Viru keskuses Tallinnas ja Tasku keskuses Tartus, mis lõppes piduliku üritusega Raekoja platsil.

Kujunenud traditsiooni kohaselt kutsuti kurtide välisesinejaid-näitlejaid oma kunsti ja kultuuri tutvustama, seekord sügisel draamanäitlejad Saksamaalt ja 2010.a. jaanuaris kloun-näitlejaid Poolast.

Liikmesorganisatsioonide toetamine ja informatsiooni edastamine

Igal aastal oleme korraldanud sügiseti liikmesühingute esindajatele kolmepäevaseid koolituspäevi. Liidu juhatus otsustas, et praegusel raskel ajal on meil kurtide organisatsioonidest väga kasulik õppida teiste maade kurtide liitude ja organisatsioonide kogemustest, kuidas seista oma õiguste eest, kuidas oma ühinguid ja organisatsioone läbi raskuste juhtida ning edendada, avardada silmaringi. Soome Kurtide Liit tuli meie palvele vastu ja korraldas 6. novembril 2009.a. ühepäevase koolituspäeva Valges Majas Helsingis. Saime uusi teadmisi Soome Kurtide Liidust ja Maailma

Kurtide Föderatsioonist, Soome liikmesühingute struktuurist ja tegevusest, kurtide inimeste inimõigustest, samuti kuidas teostada koostööd, pidada läbirääkimisi ja teha lobby't erinevates valdkondades.

Külastatud liikmesühingutes on viimasel ajal ilmnenu murettekitav tõsiasi, et kaua aastaid tegutsenud juhatusele/aktiivile ei ole peale kasvanud noort ja tegusat järelkasvu, selles vallas tuleb liidul tõsist tööd teha.

Liidu üheks peamiseks ülesandeks on igapäevane teavitustöö sihtgrupile uute teenuste, toetuste ja muude muudatuste kohta. Oleme kättesaadavad e-posti ja personaalse kontakti teel vastamaks sihtgrupi esindajate küsimustele, mis puudutab kurtide inimeste eluolu ja kõike sellega seonduvat. Oleme jõudumööda aktiivselt täiendanud oma kodulehekülge <http://www.ead.ee>, kuhu oleme koondanud vajaliku info kurtide inimestele nii riiklikest, avalikest kui ka muudest teenustest, toetustest ja uudistest infopäevade ning ürituste kohta.

Samas ei suuda liidu koduleht olemasolevate võimalustega tõhusamaks teavitamiseks ja otsustusprotsessidesse kaasamiseks pakkuda operatiivset ja uuemat infot nii kurtidele inimestele. 2009.aastal kirjutatud suurprojekt „Kuulmispuudega inimeste sotsiaalse kaasatuse suurendamine läbi infotehnoloogilise integreerumise“ leidis Avatud Eesti Fondi Vabaühenduste Fondilt positiivse otsuse. 2010.aasta jooksul kaasajastatakse liidu koduleht põhjalikult ja uudse lahendusena soovib kaasajastatud koduleht koondada ühte kohta kõik vajalikud lingid ja seletused adapteeritud tekstina ja videoklipina. See aitab meil efektiivsemalt kaasata oma sihtgruppi oma tegevustesse, toetada liikmesorganisatsioone ja parandada nendevahelist koostööd, veebilehel olev võimalus seaduse muudatuste ettepanekutega tutvumiseks ning arvamuste koondamiseks aitab esindada liidu sihtgrupi huvisid riiklike poliitikate kujundamiseks, vahetada operatiivset informatsiooni, julgustada ja motiveerida liikmeid.

Eesti Kurtide Liidu keskuse ja ettevõtete haldamine

EKL oma osaühingud on jätkuvalt minetamas oma tähtsust puuetega inimestele tööandjana. Ja seda tänu kurtide avardunud hariduse- ja kutseõppe võimalustele ja avatud tööturule orienteerimisele.

Samas on avatud tööturg andnud viimasel ajal kurtidele inimestele esimesi tagasilööke – töötus on väikelinnades kui ka suurlinnades suurenenud. Selle probleemi leevendamiseks peame rohkem tähelepanu pöörama teavitustööle, koostööle Töötukassa ja vastavate instantsidega ja ameti täiend/ümberõppe võimalustele.

Kokkuvõte

Edu ja jätkusuutlikkuse mitmes valdkonnas on taganud tihe koostöö ametiasutuste ja teiste invaorganisatsioonidega – Sotsiaalministeerium, Eesti Puuetega Inimeste Koda, Tallinna invakomisjon, koostöökoda, Viipekeele Tõlkide Ühing, kuulmispuuetega inimeste organisatsioonide ümarlaud ja ka omavalitsused.

EKL kuulub ülemaailmsesse kurtide organisatsiooni WFD ja Euroopa Kurtide Liitu EUD.

Tiit Papp

Eesti Kurtide Liidu juhatuse esimees
19.02.2010